

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200038
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8221200038.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: D. I., U.. XX.XX.XXXX, R. R. XX, XXX XX R., zast. Mgr. Matúš Macko, advokát so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777 proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3479/3A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, o vydanie bezdôvodného obohatenia 461,40 eur s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 13.12.2021 č.k. 2Csp/4/2021 - 109, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I., III. a IV.

II. Mení rozsudok vo výroku II. tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Súd u r č u j e , že úver zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom zo dňa 03.01.2014, je bezúročný a bezpoplatkov.“

II. V tejto časti konania (vo vzťahu k výroku I. rozsudku) stranám náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

III. Žalovaný j e p o v i n n ý vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 461,40 Eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 461,40 Eur od 27.02.2021 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobca m á v tejto časti konania (vo vzťahu k výroku III. rozsudku) voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 107 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2, § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase

uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (03.01.2014), § 1 ods. 2, § 2 písm. d), g), i), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. b), ods. 4, § 19 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 137 Civilného sporového poriadku.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 200 eur na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 03.01.2014. Podľa zmluvy mal žalobca vrátiť žalovanému sumu poskytnutého úveru spolu s nákladmi spotrebiteľa (104,00 eur), teda žalobca mal zaplatiť celkovo čiastku 304,00 eur. Úroková sadzba poskytnutého úveru predstavovala 39,15 % ročne (26,10 eur) a spolu s administratívnym poplatkom vo výške 77,90 eur mali tvoriť celkové náklady spotrebiteľa. Doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru boli dojednané na dňa 05.05.2014. RPMN predstavovala 251,18 % ročne a v súvislosti s predpokladmi pre jej výpočet obsahovala zmluva dojednanie: „RPMN sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru“. Priemerná hodnota RPMN predstavovala 75,53 %. Medzi stranami nebolo sporné, že z predmetnej zmluvy žalobca uhradil v prospech žalovaného celkovo sumu 661,40 eur. O tom, že v danom prípade sa mohol žalovaný bezdôvodne obohatiť na úkor žalobcu, sa žalobca dozvedel dňa 10.01.2019, čo mal súd preukázané z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 25.01.2019. Súd považoval za právne významné vysporiadať sa primárne s námietkou premlčania vznesenou žalovaným. Subjektívnu premlčaciu dobu považoval za potrebné odvíjať od toho, kedy sa žalobca skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení. Súd nepovažoval za relevantné tvrdenie žalovaného o tom, že rozhodným dátumom pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je deň 09.12.2016, keď žalobca poukázal v prospech žalovaného splátku nad sumu poskytnutého úveru. Súd mal preukázané, že o bezdôvodnom obohatení sa žalobca preukázateľne dozvedel 10.01.2019, keď navštívil Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Ak teda žalobca podal žalobu dňa 07.01.2021, podal ju v rámci plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe súd uviedol, že je potrebné skúmať, či bezdôvodné obohatenie vzniklo úmyselne alebo neúmyselne. Občiansky zákonník však vôbec nešpecifikuje, čo je potrebné rozumieť pod úmyselným alebo neúmyselným konaním, preto z hľadiska právnej teórie je potrebné vychádzať z právnej úpravy úmyselného a neúmyselného zavinenia, ktoré sú definované v Trestnom zákone. O priamy úmysel ide vtedy, keď ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzrozumený. Pre oba prípady je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil o tom, že svojím konaním získava alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria. Dôležitým pre aplikovanie konkrétnej dĺžky objektívnej premlčacej doby je tak posúdenie charakteru vzniku, resp. získania bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že žalovaný je dlhoročným poskytovateľom spotrebiteľských úverov a je nepochybné, že ako podnikateľ v tejto oblasti je povinný koncipovať zmluvné dojednania v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Z § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch jednoznačne vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať údaj v rozsahu meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresa trvalého pobytu a identifikačné číslo finančného agenta, ak bola zmluva uzavretá prostredníctvom agenta, údaj o RPMN a predpokladoch pre výpočet RPMN, etc. Neuvedenie týchto náležitostí v zmluve zákon č. 129/2010 Z. z. podľa § 11 ods. 1 písm. b) spájal s účinkami bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Keďže žalovaný uvedené predpoklady v zmluve neuviedol, vedel a bol uzrozumený s tým, že od žalobcu môže požadovať len plnenie zodpovedajúce výške poskytnutého úveru. Žalovaný mal vedomosť o existencii právnej normy, ktorá pojednáva o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, pretože uverejnením právneho predpisu v Zbierke zákonov sa prezumuje, že táto skutočnosť sa stane známa všetkým, ktorých sa týka, o to viac podnikateľa, ktorý na základe tejto právnej normy postupuje pri vykonávaní svojej podnikateľskej činnosti. Z konania žalovaného mimo rozumných pochybností vyplýva minimálne nepriamy úmysel bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu. Z toho plynie záver, že v danom prípade je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potrebné plynutie objektívnej premlčacej doby odvíjať od momentu, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu. Podľa zmluvy bol žalobcovi poskytnutý úver dňa 03.01.2014, doba trvania zmluvy a konečná splatnosť poskytnutého úveru bola dojednaná na deň 05.05.2014. Keďže žaloba bola na súd podaná dňa 07.01.2021, je na mieste konštatovať, že žaloba bola podaná v rámci desaťročnej objektívnej premlčacej doby, a preto uplatnený nárok nie je premlčaný.

4. Súd vyhodnotil predmetnú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov s poukazom na skutočnosť, že zmluva neobsahovala obligatórne údaje v zmysle § 9 ods. 2 písm. b) a j) zákona č. 129/2010 Z. z. V dôsledku absencie týchto podstatných náležitostí zmluvy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona. Zmluva bola uzavretá prostredníctvom finančného agenta G. U. zapísaného v registri finančných agentov a finančných poradcov vedenom NBS pod reg. č. XXXXXX. Pokiaľ ide o obligatórne údaje, ktoré zmluva čo do označenia finančného agenta musí obsahovať, tieto v zmluve zahrnuté neboli. V zmluve totiž nie je uvedené celé jeho miesto podnikania ani identifikačné číslo, preto údaje vyžadované § 9 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch vo vzťahu ku konajúcemu finančnému agentovi nie sú úplné. V zmluve tiež nie sú uvedené všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, keďže zmluva obsahuje len odkaz na to, že RPMN je vypočítaná v zmysle zákona a podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru. RPMN podľa zmluvy dosahovala sadzbu 251,18 % a nie je zrejmé, na základe čoho, za použitia ktorých ukazovateľov dospel žalovaný k RPMN v uvedenej sadzbe, ktorá už „prima facie“ vykazuje znaky neprimeranosti. Argument žalovaného o tom, že tieto predpoklady vyplývajú zo všeobecných zmluvných podmienok, s ktorými sa žalobca oboznámil, neobstoí. Zákon vyžaduje, aby tieto predpoklady obsahovala zmluva, ktorá by mala byť jedinečne uzavretá s konkrétnym spotrebiteľom.

5. Súd mal za preukázané, že na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX bol žalobcovi poskytnutý úver v sume 200 eur a žalobca na základe tejto zmluvy plnil žalovanému sumu 661,40 eur. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru mal žalovaný nárok len na vrátenie poskytnutej sumy vo výške 200 eur. Prevyšujúce plnenie žalobcu v prospech žalovaného v sume 461,40 eur tak predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré je žalovaný povinný vydať s poukazom na § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd žalobe v tejto časti vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 461,40 eur s prísl. (výrok III. rozsudku). Žalobca žiadal, aby mu súd priznal aj úrok z omeškania v sadzbe 5 % ročne od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému. Žalovanému bola žaloba doručená dňa 25.02.2021. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka bol žalovaný povinný plniť dňa 26.02.2021 a keďže neplnil, od 27.02.2021 sa dostal do omeškania. Súd nároku žalobcu čo do úroku z omeškania tiež vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 461,40 eur s ročným úrokom z omeškania 5 % od 27.02.2021 do zaplatenia. Žalobca súčasne žiadal, aby súd určil, že úver poskytnutý na základe zmluvy je bezúročný a bez poplatkov. Súd uzavrel, že určovací petit je relevantný a znamená odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu so žalovaným, pretože žalobca uplatnil aj žalobu na plnenie a súčasne právo žalobcu - spotrebiteľa domáhať sa určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru vyplýva priamo z právneho predpisu, a teda § a teda z § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch. V záujme zabezpečenia právnej istoty žalobcu - spotrebiteľa preto súd pojal do výrokovej časti tohto rozsudku aj určujúci výrok o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru s poukazom na nedostatky podľa § 9 ods. 2 písm. b) a j) zákona o spotrebiteľských úveroch v zmluve zo dňa 03.01.2014, č. XXXXXXXXXX (výrok I. rozsudku). Vzhľadom na to, že na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru postačí zistenie jedného nedostatku podľa § 9 ods. 2 v spojení s § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, preto súd považoval za právne bezvýznamné zaoberať sa ďalšími nedostatkami v zmluve. Náležitosťou zmluvy ohľadom skladby splátok, ku ktorej vyjadril názor žalovaný, sa už ani nezaoberal, nakoľko zákon o spotrebiteľských úveroch bol v tejto otázke s účinnosťou od 01.05.2018 zosúladený s unijným právom. Okrem toho sa súd nestotožnil s názorom žalobcu, že zmluva neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy, pretože tento údaj spolu s údajom o konečnej splatnosti úveru je v zmluve uvedený ku dňu 05.05.2014. Rovnako sa súd nestotožnil s argumentom žalobcu o tom, že zmluva neobsahuje údaj o uvedení druhu úveru, pretože tento údaj je jasne označený v pomenovaní zmluvy ako Zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

6. O trovách konania v časti žaloby na plnenie, teda vydanie bezdôvodného obohatenia, vo vzťahu k výroku III. rozsudku súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V tejto časti žaloby bol v spore v celom rozsahu úspešný žalobca, ktorý má voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O nároku na náhradu trov konania v časti žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru vo vzťahu k výroku I. rozsudku súd rozhodol podľa § 257 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V tejto súvislosti sa súd odklonil od zásady zodpovednosti za výsledok v spore, čo v konečnom dôsledku znamená, že úspešnému žalobcovi, hoc spotrebiteľovi, náhradu trov konania nepriznal. Súd vyslovil určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru priamo

vo výrokovvej časti rozsudku z dôvodu odstránenia spornosti práva a v záujme zabezpečenia právnej istoty. Súd však považoval za potrebné zdôrazniť, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru skúmal ako otázku predbežnú v rámci žaloby na plnenie. Preto považoval za nespravodlivé, ak by úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, keďže žalobca dosiahol plný úspech v žalobe na plnenie, kde otázka bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru bola predbežná a jednoznačná. Vyslovil, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX na prednej strane je uvedený termín konečnej splatnosti ku dňu 05.05.2014. Nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pretože dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 304 eur s termínom splatnosti dňa 05.05.2014. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru (ďalej len „VPSPÚ“), pričom podpisom zmluvy žalobca prejavil vôľu byť viazaný nie len zmluvou o úvere, ale aj VPSPÚ. Žalobca nesie bremeno preukázať, v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje a je vypočítaná v zmysle platných právnych predpisov. Čo sa týka odplaty, podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Poukázal na možnosť spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, teda súhlasil s obsahom zmluvy o úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. Uvedená zmluva nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov, nakoľko spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva nebola nikdy vyhlásená za neplatnú, rovnako nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, jej zrušeniu a pod. a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov, pričom odmieta, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Proti II. výroku tohto rozsudku podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie vo výroku II. o nepriznaní nároku na náhradu trov konania ustanovením § 257 CSP a odklonil sa tak od zásady zodpovednosti za výsledok v spore. Bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru skúmal ako predbežnú otázku v rámci žaloby na plnenie a preto považoval za nespravodlivé, ak by priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. V danom prípade nemá za to, že boli naplnené predpoklady na aplikáciu ust. § 257 CSP. Nejedná sa o výnimočnosť prípadu a neexistujú ani dôvody hodné osobitného zreteľa nevyhnutné na aplikáciu § 257 CSP. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 11 ods. 4 ZoSÚ, v zmysle ktorého sa spotrebiteľ pred súdom môže domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Preto považuje za neprimeraný zásah do jeho práv, aby mu súd vo vzťahu k tomuto výroku nepriznal právo na náhradu trov konania aj napriek tomu, že žalobe v tejto časti vyhovel. Súd prvej inštancie neuviedol, v čom videl výnimočnosť daného prípadu, prípadne aké dôvody hodné osobitného zreteľa považoval za dostatočné na takéto rozhodnutie. V aplikačnej praxi sa opakovane zdôrazňuje výnimočnosť použitia predmetného ustanovenia pri rozhodovaní o trovách konania, napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 168/2018 zo dňa 10.10.2018. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku II. tak, že žalobcovi priznáva právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

9. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a odvolanie žalobcu je dôvodné.

10. Odvolací súd na úvod uvádza, že súd prvej inštancie postupoval správne pokiaľ právny vzťah založený Zmluvou o úvere medzi žalobcom a žalovaným vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský. Spotrebiteľský charakter sporu nebol žalovaným v konečnom dôsledku spochybnený.

11. Medzi náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patria aj náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ. Podľa tohto ustanovenia zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku RPMN, všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, ako aj celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.

12. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú uvedené predpoklady pre výpočet RPMN; podľa zmluvy RPMN dosahovala sadzbu 251,18 %, pričom už len táto výška „prima facie“ vykazuje znaky značnej neprimeranosti.

13. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ Odvolací súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Z predmetnej úverovej zmluvy však nevyplýva, aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN. Keďže zákonodarca v ustanoveniach ZoSÚ osobitne rozlišuje v rámci obligatórných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy uvedenie jednotlivých predpokladov na výpočet výšky RPMN, ako napr. výška úveru, a zároveň požaduje uvedenie predpokladov pre výpočet RPMN, odvolací súd považuje za správny ten záver, podľa ktorého neuvedenie predpokladov pre výpočet výšky RPMN má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 písm. b) ZoSÚ. Preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že z tohto dôvodu je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov.

14. Odvolací súd je toho názoru, že ustanovenie § 9 odsek 1 písm. j) ZoSÚ je tak explicitne presné, že ani cez prizmu eurokomformného výkladu nemožno ignorovať prípadnú absenciu tam uvedených náležitostí. V zákonom ustanovení sú jasne deklarované prípadné následky spojené s absenciou obligatórných náležitostí uvedených pod písm. j) citovanej právnej normy. Odvolací súd preto nevidí dôvod na odklon od vnútroštátneho predpisu, ktorý bol platný a účinný v čase vydania napadnutého rozsudku. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na rozsudok NS SR vo veci sp. zn.7Sžo/61/2015, ako aj rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/59/2017, 3Co/7/2017 a ďalšie. Neuvedenie týchto zákonných náležitostí v zmluve o úvere môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, preto sankcia spočívajúca v zániku nároku veriteľa na úroky a poplatky stanovená vo vnútroštátnej právnej úprave sa musí považovať za primeranú aj v zmysle článku 23 smernice 2008/48. Zákon môže stanoviť, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 odsek 2 smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku (viď rozsudok Súdneho dvora - tretia komora z 9. novembra 2016 vo veci C- 42/15).

15. S neuvedením predpokladov použitých na výpočet RPMN, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spájal v zmysle ustanovenia § 11 odsek 1 písm. b) následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

16. Odvolací súd na doplnenie považuje za potrebné vyjadriť sa osobitne aj k výške priemernej RPMN uvedenej v predmetnej zmluve, a to 75,53 % a výške RPMN (251,18 %). Súčasná úprava obsiahnutá v § 1a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. stanovuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty vo výške dvojnásobku priemernej RPMN. Už na prvý pohľad sa javí výška RPMN niekoľkonásobne presahujúca priemernú RPMN v čase uzavretia zmluvy, preto ani z tohto hľadiska nemožno považovať za spravodlivé, aby žalobca uhradil žalovaného takto dohodnutú výšku odplaty.

17. Nakoľko na záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru postačuje absencia čo i len jednej z náležitostí podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, odvolací súd považuje ďalšie námietky žalovaného za irelevantné.

18. Vzhľadom na uvedené preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I., III. a súvisiacom výroku IV. o trovách konania v časti vydania bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 387 CSP ako vecne správne potvrdil.

19. Za dôvodné považoval odvolací súd odvolanie žalovaného, ktoré smeruje proti výroku II., a to proti výroku o trovách konania vo vzťahu k časti konania, o ktorých rozhodol podľa ust. § 257 CSP. Odvolací súd stotožniac sa s argumentáciou žalobcu uvedenou v jeho odvolaní konštatuje, že skutočnosť, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru by súd prvej inštancie konštatoval aj v prípade, že by sa toho žalobca výslovne žalobou nedomáhal, nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, na základe ktorého je možné nepriznať náhradu trov konania žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný. Zákon č. 129/2010 Z.z. účinný v čase podania žaloby na súde vyslovene v ust. § 11 ods. 4 uvádza, že spotrebiteľ sa môže domáhať určenia spotrebiteľského úveru za bezúročný a bez poplatkov, pričom odkazuje na ust. § 137 písm. c) a d) CSP, ktorý uvádza, čoho sa možno žalobou domáhať. Zároveň je potrebné poukázať na záver, podľa ktorého aplikácia ust. § 257 CSP nemožno aplikovať svojvoľne, nakoľko v sporovom konaní sa uplatňuje zásada úspechu, pričom § 257 CSP je možné aplikovať len v prípade, že súd vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP nielen charakter konania alebo charakter procesnej situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane účastníkov, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech.

20. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II., t.j. vo výroku o trovách konania v časti, ktorou bol úver určený za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalobcovi voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v tejto časti v rozsahu 100 %.

21. V odvolacom konaní bol žalobca plne úspešným, žalovaný úspech nemal, a preto žalobcovi vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP. O konečnej výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 1 CSP).

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).